

صاحب امتیاز و مدیر مسئول

ضیا کولہ آلپ

پیل - ۱ جانی - ۱۶

نسخہ ۱۰ فروشد

آب و نہ شرافت

من لکھی :
آئی آئی :
فروشد

کوک و محبوعہ

ادارہ خانہ سی

دیار بکر

حکومت دائرہ سندھ

ولایت مطبہ سی

کلترافیا : دیار بکر

لوچرہ محبوعہ

ہفتہ روزہ برچیتار علمی ، ادبی ، سیاسی ، اقتصادی مجموعہ در

۳۳۸ ۱۸ ایلول سے

پازار اترتی

۲۶ محرم سے ۳۴۱

مصابہ :

تکامل مفکورہ سی

اطرافندہ دوندورہ رکھیندے برتک نظوم
شمسہ وجودہ کثیرہ ہومشترک مفکور
یاخود مشترک مینق دگبدر ؟
مل مفکورہ من بوقتی ، مل مینافزعفا
اہل بلدن اول ، بز شعورلو بر میندک

ملت ، مشترک دویفور ، مشترک
مفکورہ لر ، بالخاصہ مشترک میناہل اطرافندہ
طویلانی مقساد بر زمرہ در ، ہر فرد ،
کندی هوری اطرافندہ دون آری بر عالم
اولہینی حالہ ، بکری مینون فردی کندی

شبهه منزه ، ملی میثاقز دآرسته بر
 برده اونك رعبه لری واردی . هنوز ملی
 بر شعور دن عروم اولان ملت ، اونك
 رعبه می اولدینی کی ، وطن ده اونك مالکانه بی دی .
 بز حقی بر ملت کی بیگانه آنجق
 ملی میثاقزك دوغمه بیله باشلا دی . ذاتا بش
 اولن شه دن بری گنجك آرا شده بایر مکه چالیشان
 ملی م فکوره منك رعبه می و سیاسی بر قیمت
 آلمه می ده ملی میثاقزك دوغمه بیله باشلا دی .
 او حالده ، ملی میثاقزك فیضی نمره می
 بالکتر یونان اوردوسی مغلوب ایدره ك مقدس
 یورد عرلان گوغمه ، شعله ی کورمه ملی یز .
 ملی میثاقزکی اجتماعی وحدتک شعور سز طبقه سندن
 یو کشته ره ك شورلو طایفه نه چقارلا و اونکا
 حاکمیت و حاکمیت شه ك الذات کندی سندن اولدینی
 آکلا نهمه نه ملی میثاقز دکله ر ؟ مندر
 بوالاهی مشه ایله ماضی می و استقبال واضح
 بر سورتده کورمه باشلا دقدن سوکر ادرک
 آرتق قدراتی دوغور دن دوغور به کندی
 تمثیل ایتمن هیچ بر قونه تقویض ایتمه ره ك
 کندی کندی الذات ادا دایقه می اک بوجك
 بر قویضه کورمه باشلا دی و آرتق بین المللی
 شعور مجلیسه سببی و شده واصل اولمش
 شعور می رجعت حایده کوره ك حقی اتمه ق
 قاتعاً منساب ایدی .

شبهه منزه ، ملی میثاقز دآرسته بر
 صلح یاه جز : بوجا ، حتی اک بدین
 اولانك بیله شبهه می قلمادی . فقط ،
 ملی میثاقز دآرسته صاح یاد دقدن سوکر
 بز یته اسکیمی کی میثاق می قلمه منز ؟
 قلمه منواصل اولان بر میثاقك آرتق حایده
 بر رولی قلماش دیمکدر . ملی میثاقز
 سابه منده داها بکی نایلی اولمه باشلا دیمز
 و هنوز تمامیه اولغون بر حاله کتیر مدیکز
 ملی شخصیت مزه آرتق و لاهی ایدم جکز ؟
 بکدن ملی شعور می ، ملی وجدان می
 قلمی ایدم جکز ؟

شبهه منزه بوجک ملی روحك حوم می
 بومقدس میثاقدر . هیچ نه ملت ، آدی
 ویرد بکز اجتماعی سلاک منك اک واضح
 شخصیتی ، بو میثاقك سوپلو و جانی
 منظمه منده کور یورد حقی می هم و در .
 تشریف ، قضی ، اجرائی بوزن قوتلر من
 اوندن نبعان اید یورد . نظر مزده ، حاکمیت ،
 سلطنت ، ولایت عامه کی قدر قلمه اونك
 کولکله ران باشقه برشی دکله ر زرا ،
 مللک بونون اولدی بر میثاقدره سوپله من
 نیشدر برینده شقه دایره منوی شیراز می
 اجتماعی نسبه منك قوتی یانی ده اود کله ر ؟
 بز بونون سوکر ا اونمرا اصل یانه یاپرز ؟

شبهی ، ملی میثاقز نامیده . تحقق امتکله ،
 ارتق مائز که شدك پماناری . مشرك تعهدلری
 قلم . حاتم ؟ جمله حکومت آرمشده اجنامی بر
 مفاو له اولو غلبه حتم ؟ آرقق مشرك بر عهد و پیمانك
 بوقا . از زنگنه اولان . فیضارندن محرومی
 پاشاه جفر . پنجه . خایر . ملی میثاقز . بالکتر خارجی
 تمامیتزی . بالکتر خارجی استقلالزی تأمینی
 ایدن عسکری بر میثاقدی . ملتك خارجی
 حدود اینی . خارجی امنیت و تمامیتی تأمین
 چاایشام خارجیا - سیاه بر پیمندی .
 و . دیگر . پمانارك هپسندن مقدم اولقه برابر
 هیچ . زمان کافی هکامر . ار بوندن سوکرا
 غایت مربع رسم و رنده ملتزك داخلی
 حیاتی انتکشاف ایتمه حکمده . خارجی
 استقلالز بکیدن . کتله اوضایه یابر .
 بکیدن نهاکله دوشه یابر . احوالده .
 استقلال مفکوره می تمامله تحقق اشدکدن
 سوکرا . بز آراماسق یله . یکی برمفکوره
 کندیا بکشدن اتفاق اید . جکدر . بویکی
 مفکوره . تکامل مفکوره سیدر . حضرت
 پیغمبر . اسلام دولتنك استقلالانی تأمین
 ایدن بدر مظفریتدن هودت ایتدیکی میراده
 و جهاد افرندن جهاد ابره دونیورن
 بوورمیشدی . شیهی زده عینی جالده بز .
 استقلال مجاهده می جهاد افرمندی .

اولی بنبرنجو جهاد اکبر من اولان تکامل
 مجاهده . پنجه پاشاه جفر . فقط . و مجاهدین
 جوق اوزون سوره جکدر . دیلکتر دریا
 ملی بر میثاقز موجود اوله جقدر .

ضبطك الب

تورك دولتنك تکامل

۹۳

ایاخانلق

ایاخان ، خاقا الخوافی = خاقان
 خاقان دیمکدر . ایاخانه (ایلیک خاقان)
 عنوانی ده و بر بارودی . ایخانهك تشکیمده کی
 سبی ده جفرانی وضعیته و اولو یابرز .
 توركك مانجوریدن مجارستانه قادار .
 پاشاه قاری کیشی تورانی قطعه می . صوبی
 برضبط و ربطه مجتاجدی . زرا . ویران
 چین - بنزانیس تجارت بولی کجیبکی کی
 و قطعه ده پاشایان قومارك اکثریتی تورك
 صرفقه منسوبدی و اولو کله لری ری برندن ایران
 داغلر . لهر ماقدر . دگر لرده یوئدی . و شیر ایل
 داخاندده . دینك ایاسی صلح جیلک و رشده جیلک
 اولان بر حرق . الینه اساج و دوات دار . سنی بالکتر
 ایل و خاقانلق احساندن عبارت بیر اقامازدی .
 و صلح جیلکی . و توفیق تورک لری احتوا ایدن

بویوک تورک دولتی وجوده کتیرک قادار
ایله قشک مجورده مبدی . نازشک قارا قاق
دورلرده حکیملرک ، ماساجتارک ، ساقارک
سیاسی رابطاری ایجه یلمیوروز . فقط
لار شک آیدناق دورده . ابتدایونق-تول
بولوز خاقانلری . بولون اوروقلری . بولون
ایلری . بولون بریلری رشید بره رک بر
ایضاق وجوده کتیردیار . سوکرا .
ایضاق ایضاق بولرک-الندق چیقار قاتار
اوروغنه . نسوآ آوارله کیدی . آوارلوق
کوک تورکله . اولرده اوخوزله .
اوخوزلردله (عاقاز) دلی مرغیزله کیدی .
داها سوکرالی خطیرله . لئون خانله .
جنگیزخان مغولری . اک سوکرا تیمورلکله
تورکلینه انتقال ایددی .
ایضاق وجوده کتیرک (قوطلوایل)
(کوک) غوان وریلیدی : کوک تورکار .
کوک مغول کی . محمود کاشغری به کوره
کاشغر خانلشک سنجانی ارغوان اولدی
کی عاقایلرله ده . پامک یارانی قیزیادی .
مالرک ایضاق سنجانی قزیل دکل .
کوک رنگنده بدی دیک که قزیل سنجاق خانلشک
علامتی اولدی کی . کوک سنجاقده ایضاق
برقالیدی .
ایضاق میاندکی خانلرله مناسبتی

بالا اوخولاری آراشده کی . نایب . کیدی .
ایضاق . خاقانلری اولادله قبول ایدرک
اونلره بر آد وریلیدی . جنگیز خان
کاشغر خانلشک . ایضاق تورکان . نایب خانلشک
(یراق) . عنوانلری ویرمشدی .
خاقانلر . بیلرله کک یاهولرک معنوی
بالاری حکمنده بیلر . یاهولرده . نودونلرک
معنوی بالاری ایدیلر . دیکک حکمدارلر
آراشده پدرا به رساله مراتب موجوددی .
کوک تورکارده . ایضاق (ایل ۱۰۰۰) یاخود
(ایل ۱۰۰۰) خاقانده (ایل ۱۰۰۰) عنوانلری
ویریلیدی . بونجه کک معنای (دوانی یاشانله)
ایکجه کک معنای (دوانی یان) در .
هونق تورک ایضاق چین امپراطورینه
شوصورده نامه یازاردی : «کوک بک
دوغوردی . کوشه آبی فخته چیه زدی
بویوک تورک حکمداری چین امپراطورینه
احترامه عرض ایدرک»
ایضاق وقتنده پایلان بویوک بوغ =
ماتم . مرادنه . بولون خاقانلر . بالالان
یاخود مرخصار کوندرک اشتراک ایدرلیدی .
«وقتانه» (مازی = معبد) پایلان برده (منکو
طاش) دیکلیر . اوزرینه نهر اقلاری یازیلیدی .
دوست خاقانلر دیکلیر بویوک دیانت اقل
اوزره (بالان) احباب ایدیلیدی . مرادین

كان (صيفتجیل = آغلاچیل) ایل
 (یوغجیل = تزییهیل) و حاید لر دی اور خون
 قنابه سنده جین دولندن ، فرغیز لردن ،
 نور کشاردن الخ مرخصلر کدیگی کور یوردن .
 نور کس مرخصلرک عوانلری (اوغوز
 نمایی) ایل (ماقراج نمایی) در . فرغیز
 خاقانلرده بر یوغده بالبال اولدی
 کور یوردن .
 خاقانک ، خاتونک سرای جادیرلینه
 (اوردو) نامی و بریلیدی .
 ایلمخانک اوتانی آلتون اولدی
 ایچین بضا د آلتون خانلرده و باقو خان
 سلا سنده اولدی کی آلتون اردو آدی
 آیردی . خاقانلق ایسه اژدهانی
 دولته اولدی کی (آق اوردو)
 آدی آیردی . ایلمخانک نامی تخت (اوردو کند)
 نامی و بریلیدی . مع مافیه ، وئی عوانلری
 خاقانلرده خلید ایندک لرغز آکثر باکی نمودج
 آراسنده مشترک تیدر .
 جامع التواریخ کوره ایلمخانلق هانک
 ایلده ، هانک اوردوده ایسه ، بوتون دیکر
 اوردو قله ایلر کندیلرکده اوچسندن
 اولدق لرینی ادما ایدلردی . هیوق فولرک
 ایلمخانلق دورنده هر قوم کندینی (هوق
 = قون) صایاردی . مثلا اوروپا

کید (ساییر = حوار) نئادری ،
 اوراده هوق آدینی آلدیر .
 ایلمخانلق آوارله کچنجه ، هرایی
 آواراق اداسنده بولوغه باشلایدیر .
 مثلا کوک تورکلر طرفندن ، اوراء انهردی
 جبقاریلان (آق تله = فالاج) تورکاری ده
 اوروپا کچرکازنده آواراق اداسنده
 بولونیدیر و حیدر لرینه ، وارخونی =
 آوار خان ، عوانی و بریدیر . سوکراری
 ایلمخانلق کوک تورکلر کچنجه ، ونام بوتون
 توران ایلرینه همی عوانی اولدی اوزمانه
 خرده کی ایلر (تودک بکزه پن) مناسنه
 تورکس و تورکن آدینی آلدیلر . ایلمخانلق
 اوغوزله یکجندن سوکران کلن جنک زخان
 نبینی اوغوزله وقایره ربط استی ،
 دها سوکران ، ایلمخانلق مقوله انتقال
 ایدیه . تورکلر ده مفلو دینک باشلایدیر .
 مثلا هند تانده کی (دیوک مفلو) خالص
 تورک دیلر ، مفلو هر قویج رعایا لری
 یوقدی . ونگه برابر تاریخده دیوک مفلو
 آدینی آلدیلر . او حالده ، ایلرک و سوب
 اولدق لری قوملری و اوردو قری قبیله
 سوک درجهده احتیاط اقلیدر ، ظاهری
 ایدله ، سیاسی عوانلر باقما لیدر .
 ایلمخانلقده منشائی اولان خاقانلر اسناد

معاصر لونه دار بازداقلى خطرات دفتورى...
(۵) وۇلك ، ياكى كىلى جىنى
كل زمانك مۇتوفى وقەلىرى - كىلى ايدى
تارىخ كىتابلىرى .

(۶) ياكى كىلى كىلىمىدىن بىر ايكى عصر
اولدى زمانلىرى كىلىمىدىن تارىخ كىتابلىرى
(۷) وقەلىرى واقىع اولدىنى زمانلىرى
يك چوقى سوگرا ، ياكى كىلىمىدىن استىقاد
يازىلىش روىنامىلىرى .

(۸) كىلى وقەلىرى استىقاد ، كىلىمىدىن
وقەلىرى مۇبىلايىب كىلىمىدىن ايدىل اقساطنامىلىرى
بوتىنىف ، مەكىل رىئەتلىف اولمىدىن
اوزاقدىر . مەخافى ، مورخلىق كىلىمىدىن
مەخافى رىمكىنوبە خىلە ، ياكى كىلى ايدىل
اهام ، اونك مۇتوفىقلىق نامىمىدىن ايدىل
حاسىل ايدىل كىلىمىدىن .

رىمكىنوبەك مۇتوفىقلىق ايدىل نوع
امارەلە تەيىن ايدىر . داخلى الماشا اولان
رىمكىنوبەك نوع ايدىل شونلاردىر :

(۱) يازاق كىلىمىدىن اسلوبى ، واقىلىرى
نقل ايدىلدىن علاوه استىقى تاملار :
رىمكىنوبەك ، رىمكىنوبەك ، رىمكىنوبەك
مۇتوفىقلىق ، مۇتوفىقلىق مۇتوفىقلىق

دوچارە ، مۇتوفىقلىق مۇتوفىقلىق
(۲) وقەلىرى ران اوزونچە ايدىل .

اقىلە راز ، قورۇلماق مىراسى .
بىلەنلىك ، رايىمىمىدىن بىرەمىدى ،
مىشائە دولانلىق مۇتوفىقلىق - خاق
مىشائە مۇتوفىقلىق مۇتوفىقلىق .

ضابكولە آلب

اصولەمىتىر :

وئىقەلىرى

فراخىمىمىدىن بىرەمىدى ، يازىلىش وقەلىرى ،
دېيىلدور . بىرەمىدى ، وقەلىرى مىشائەمىدىن
قېلى بىلەنلىك ، ياكى كىلىمىدىن وقەلىرى
كەيلىرى .

تارىخى شىمكىنوبەك كىلىمىدىن اولان
وزە كىلىمىدىن مۇتوفىقلىق وقەلىرى .
دوچارە ، قىل اولان وقەلىرى مۇتوفىقلىق
سېراپىلە ، بىلەنلىك مىشائەمىدىن .
(۱) وقەلىرى مۇتوفىقلىق مۇتوفىقلىق
مۇتوفىقلىق ، مۇتوفىقلىق ، مۇتوفىقلىق ،
مۇتوفىقلىق ، مىشائەمىدىن مۇتوفىقلىق .

(۲) وقەلىرى مۇتوفىقلىق مۇتوفىقلىق
واقىع دفتورى .

(۳) مۇتوفىقلىق مۇتوفىقلىق .

(۴) مۇتوفىقلىق مۇتوفىقلىق .
مۇتوفىقلىق مۇتوفىقلىق ، مۇتوفىقلىق مۇتوفىقلىق

میرود و او ادبیاتی که همانند من و منکران من
از با خود چوین و جدت .

(ب) وثیفه . حکایه ابتدایی و غمزه لره ،
او انک یاز بادی دورد و واقع اولدینی
چلبه کنی دیگر و غمزه لره تطابق .

روثیفه بر ساخته کارکاری اولدینی زمان
اثر یار غمزه تطابق ، خلاصه و کرادنی و غمزه کن
واقع لره هر هائی بر نماییج ، وثیفه کن
ساخته لکنی مبداهه چبقاریر .

چاری الماشا اولانی ایکنجی نوع
امارلر ، الامکی و مکتوبه به به ماصر باخود
آز بر زمان مؤخر اولان ساز ازلردن چبقارایلر .
روثیفه کن ، غمزه لره ، انک نسخه اصلیه

باخود رفویه اولدینی کوره قولایچه
تقرین ایبله یایلر . الده موجود
اولان وثیفه ، نسخه اصلیه ایسه . هیچ
تقریر او هر ایدینه امست حاصل ایتمک

ایچین ، اوک شکلی و حیواناتی دفته
معاینه ایتمک کامیدر . فقط الده بولوتان
وثیفه رفویه به عبارتسه بولک حقدنه آتیق
بر چوق مقابله لره و چوق فرضیه لره

مراجعت ایتمک طریقله در که حی بر صورته
ایجاب موجب الی بر فخر حاصله ایبله یایلر .
ذاتاً ، بر منک موثیفی آفرمن ایچین
مراجعت ایبلان بر تون واسطه لره ، اولک

تمامی مبداهه چبقارمی ایچینه تطبیق
ایبله یایلر . فی الواقع ، حذف لره ، علاوه لره
او هر امش اولان یرمق آتیق فسا موثوق
اوله یایلر . بر صورتله آریستونک متلرک
ندرجه موثوق اولدینی سوله ملک یک
کوچدر ، چونکه ، نسخه اصلیه سوکرادن
نه کی تقریر لره دوچار اولدینی تعیین ایتمک
غایت مشکدر .

متلرک موثوقیه لره تمامی اثبات
ایبلدکن صورکرا ، انک مدلولی غایت
دو غرو آنلامق قایلر . بولک ایچینه ده ،
متلک بازبسی ولسانی بیدک اقتضا ایدر .

هیرو غایف یاریسله یازلیش کتابلر ،
شامپولون ، طرفندن مفتاحی کشف
ایبله به قادی اوقونه مادی - اورخون
نشه سنده ، فوداقو پیلیه کده ، دده

فورفود کتابده و - آر اسکی تورک
آلردیکی کلرک بر چوغی ، بر کوفی
مقالردن بوس بر تون باشقه معناله
دلائل ایدرلدی . مثلاً (اوردو)

کاسی ، (سرای چایی) معنایه بدی
بر کلک اسکی معنای بیامزسه لره ،
(آلتون اوردو) ، (اوردو کد) کی
کلرک نه دده اولدینی ایچ آنلام یاز .

فوسقله و قولانلر ، متعدد مقاریر بر یبله

ایصال ایتدیکی تقدیرده عامیله بوشی و عیث
قالیرلر . مؤلفلرک یازدقلری بیللمک بزه
کافی گمز . بزاوتلرک یازدقلری شهلرک
دوغرو اولوب اولمادیقنده آگاه اولق بسترز .
وبوقا آگاه اوله ییلمک ایچینده . بولار بده
شهادت بخت ایدرکن بیان ایتدیکنرکی .
عینی زمانده هم وثیقەنک نقل ایتدیکی
واقعلری تفهید ایتلک . همده وثیقەنک منبی
اوللا مؤلفی تفهید ایتلک لازمدر .

خیاقله آلب

اسطلاحلر حیصصی :

رایکی سوز

برلسانک عصریشمه سی ، عصرینه قان
بوتون علمی ، فنی ، فاسفی اصطلاحلر
مالک اولمسیه قابلدلر . یکی تورکجه نکه
ظهورندلیری . برچوق فاسفی و علمی
اصطلاحلرک ایداعیه لسانف زنگنه شمه
باشلادی . فقط ، دنوز اصطلاحجه برچوق
اندیکر زوار . بوجیفده بوقصائلری
قسانا آگاه چالیشه جنز .

۱ - فکریات و تئکوروات

فرانسه جه ایدمئولوزی ، گلمستک ایکی
مظامی وار: فکرلر علمی ، منکوره لر علمی .
بوکلکی ابتدا قوللانق . ده تنوت

مقابله ایتدکن و اولنرک ایچنده کی گلمرک
منالری اوزمانه قدار یایادیقندن چوق
این بر سورنده واضحلشدیردکن سوکرادرک
اسکی قولوارک ، مؤسسلرین وقتئودالزملک
منشایی یکی برانکشافه مظهر ایتدی .
منلرک شرح و تفسیری حقندکی بولدیقلر
برطام خصوصی علملرک دوغومنه باعث
اولدی . ناربعی منلرک تفهیدی کیندیکه
داهامینقل قبلا بونخوصی علملر .
شوقلدلر .

کوفیات : اسکی یازلرک تدقیق
رائیات : اسکی رائلرک و فرمانلرک تدقیق
لوحیات : کتابلرک تدقیق .
کائنات : هرلرک .
طرائیات : آرملرک .
مسکوکات : پارلرک .
عتیقات : آبدلرک .

الح

اورولده وثیققلری طویللق منشالری
بولق و قیمتلری تقدیر ایدم ییلمک ایچین
خصوصی دارالاندیققلر یایلمشدر . مستقبل
مورخلر بورلرده بونوج باشلره آیشیرلر .
بروثیقەنک قیمت و ولایتی میداعه جبقارلق .
دلیل اولدینی واقعلرک دوغرو بر سورنده
ماینمسی دیکدر : بولار بده صایدیض
سی طرزلری ، نتیجهده منجری بولمده

و قوست كه تجربه انوار و نده برابكش
مضاده قولانيامشدر بودن ماشه، رسته ملك
مفكوروپاني، اوكا خالد مفكوره تركه
مضانه دلالت المتر. مثلاً قومونيزمك
ابده قولوريسي، شكلنده كي تغيير
و قومونيزمك مفكوروپاني، - مورد
ترجيه ابدله ابدلر. بزرگافزده، بويي
مصاب آري كاكوه افاده ابدلر
فرانز جه اولدي كي التاسر مدوشمار

ضيا كوك آب

قومونيزم

- ۳ -

آئوره نختنده (سالنامار) مطلق
اولان (ملوقولي نيت) ، كي بونا
(طوملات - امدان) ده كيبورلر [۱۹۸۰]

[۱۹۸۰ ق م ۱۲۸۰ ويا ۱۲۹۰ ده]
نجه شدي ابلر آئور قورلر يك حلوسلري
ايچين هاف باريجلر او - قريلاور . بوسيله
اولجه (قريلا) ديمشك . (مهان)
توفلات سامدان ك حلوسلري ۱۲۸۰ ق م
ابتديي خالد (كادو و آئور) حواسل
حريجه اربنخ قابا انكار مشرلر نه قايلا
يونى ۱۲۹۰ ق م اول ائمشدر .

دوزاني، در . بومتفكره كوره ، فكريات،
فكرلر ك - چي - سندن، قانونلر مدن، علامتله
اولان مناسبتندن و خصوصيله مشايدن
بحث ابدلر . قانيس، وولهي، ظار ،
دونو، آدلي فيلسوفلر كندى تغيير
و ابدلر اولورست = فكريات منحصص
درلردي . فقط، و توروو ووشونوشك
شدتلي عليمداري اولان و ناپاويون و الله
و شانور بيان و بونلر آلاي ايچين
و ابدلر نواوخ و فكرياتي، آدلي و رديلر
واستعمالك نتيجه سي اولارق، و ابدلر قولورسي
كلمسي، اجتماعي حادثه لره سبب اولوق
اوزره شاي واقعلري دكل، مجرد ووش
فكرلري قبول ابدلر ابضاح طرزيه علم
اولدي . بوسورنده و فكريات و ساي
اجتماعيات حلاله نمانه نقضى اولمش
اولور . چونكه، اجتماعيات علمي، اجتماعي
حادثه ترك - بيلرني، فكرلر ده دكل، اجتماعي
شايي تشكيك ابدلر اجتماعي مؤسسار آراشده
آرار . اجتماعي تغيير، اجتماعي حادثه ترك - ناسيل
اولديغي و ناسيل اوله عضي آزادقاري حالد،
فكرياتي ناسيل اولماسي لازم كنديكيني
تجري ايدلر

ابده قولورست ابلر ايچين مقابله مفكوروپاني
در . بونا، مفكوره لر علمي مضامندور .

کنایه از اینست که در نزد قاضی بزرگوار و بزرگوارانه بوندن
 بکرمی اوج قرانی و آلتی قاضی مستقل
 دینی سالیان و ایرانی اوقالی بدست
 اینجند اوزمانه قاضی اینست که اسم
 دو یولور . بوندن عضوی رابطی
 امپراطورلق دوزنده اولدینی ی . حفظ
 اندیورلر و آرزنده کی دائمی موقوفه . رغما
 هموخی و مشترک بدوشان فارسیست
 رفوماندا آلتند بک چایق طوبلا
 پیادورلر و اوزمانه دیدی قودباری ده
 اونیورسیتیورلردی جمله چایق کی سرت
 بقیه یوز عسکر کلهسی اولان بوجمبار
 افرادی مد بک نایه ند . اولدنجه بک بدبار
 بجمباری بر اولان بوجکوملر . بوجمبار
 اینجند ایاجاناق ایچین اورتیه آیمش
 وقومشورلی نایست و اطاعتی آلتند
 آلهی کفدینه کفشجه بونفوذ ساحهسی
 ایچین اولاندی ده اکسک دکلدی . آتیق
 بوجکه مونیانوی بقراللق بک بک بک
 درجده اوزون برزمان سورمزدی .
 فراتک اوتند . قوموقه غیبت و شاله
 همی بدن قومشور اولان موشورلر و سودله
 بومشی خارندن ای کی الاطیه طرفردی
 مددورلی [۲] ده لای آلتند .
 [۲] ملاطیه اسمی بومیلک آیدن
 آلتند

بایلی ضبط ایدرجک و (آقا - سومیرالی)
 عنوانی آله حق قاضی قدرتی بجمدار
 اولدینی حالد . سلطانک صوک کونلر
 آتورده داخلی اختلالر اینجند بوجورالغش
 و کندی بی ده اختلال بیلر طرفند اولدیرلمشدی .
 بونک اوغلرلی آراستند تخت قاضی
 ایچین آچیلان و آتی ییل قاضی اوزایان
 داخلی حرب آتورده بی بوسلمش اولدینی
 مومدن برآند . دوشورمش و حتی بوسیراده
 کلدانیه دواتی آتورده قارشی قانی بطور
 کوستره بک بک بک بک بک بک بک
 آتورده بک بک بک بک بک بک بک
 کندی بک بک بک بک بک بک بک
 صوبه قدر عائب ایستکاری بک بک
 آله کچرملرینه فرصت وردی . آتیق
 بوزالردی . ماجر مستمره لردن آتوریلر
 ایچین خیر قلمشدی .
 قوموق ایچین دها ای طایفه . باشلادینی
 شوزمانده بک بک . اسکی سلطانک کونلردن
 کورنور برار بک قاضی حق درجده کچوک
 و رقیب حکوملر . دها بوق آیرلمش
 بزلورلر قارغه بک بک بک بک بک
 باشقه آماطولی اینجند بوزلر دها . آیم باشقه
 مستقل بر حکومت . سر بک بک بک
 مرآزاد برجهته تصادف اولونور . فرامش

موكر اخطى حكومتنه خلف اولئى سوداينه قابىلنر و قومو قورله اياخلاق مسابقه كيريشيدى .

دوباسى نجه ذيه قوموق ايللىق م ۱۹۷۰ - نه طوغرى موشقورلر قشلى رجمه مروض قالدیلر وفاقى قوتلر اولمده قومو قورلر برمدت ايجين حاكيملىرى قان ائدیلر . قان موشقورلر بوقلر دجه ووقاي بالىخ حوضلرله رلنديار والرى و پروفورزى نواسييده انه كچرديك كمار ميممقرنلرند (هوبل) ك حساب و نغينه نوره بوزمانده اقوريه قرائى نئنده (اوردان) و اوپوردى (مایهرو جلد ۳ صفحه ۶۶۶ جاشيه) موشقورلر قوموق ايلنه مستوي اولدقلى صبراده ضربى الجزيره ده (بيت ادبى) دىيان آزادي قرائى [۳] قوموق ايلي ايله قارغيمشيدى كى خاطى قرائى آراسته كيرمش و [بيت زامانى] ادلى بر آزادي (قبيله) ده باىخ منبى ايله فرات سوي آراسته رلشميدى . [جلد ۳ صفحه ۴۳] [۳] (بيت ادبى) - مرالافك باغى (تولباريب) دى ك شيمدېكى بروهك شمري در . بيت ادبى دن اول اورالده (مېتاني) ائله بر حكومت واره .

آشاغيدى كى و نه لردن موشقورلر قوموقلر يانكاز حاكيت و اتقارلى آلتنه آلتله اتقا ايدكارى و قوموق قرائى ينه ملكنده مريت رافورق . ايجانده عسكركله موفت شرمايه . كنديلرينه و اسان ايدقلى آكلانديور . بو استيلا نجه سنده ارقى خانى خاليت و قوموق ارايى موشقورلر ايلخانلى آلتنه متحد بشى قرائى [۴] حالد ادايه اولمده مائلا شيدى [جلد ۳ صفحه ۶۴۳] خاطى اوروغنه ، موشقورلر [۵] درت بىك كيشى اولارق قوموق ايلنه حجرلر موشقورلر بو استيلا دورده سنده تصايف ايدبور و حنى قاشقورلر بو استيلا دن بر آز صوكر اراميله قاريشيق اولارق شوبارتيلرلر اوزرينه بورودكارى و اولاردن برقم اراضى قوباردقلى ده قيد اوپوردى [۴] بشى قرائل كمار اولدېقى ماخذ مزده نصريح ايدلمش ايسده و قوماك مكايدن بونلرلر برى قوموق قرائى اولدېقى آكلانديور . [۵] موشقورلر طاعارليك اورنه قسمنده او طوران قوشقورلر قومو حيدرلر چو كزلر و نلر كنديلرلرني صابورلر .

داغندی ، هر طرفی باغمالادی ، اسیر لرك
باشلرینی كسیدی ، بومانلری شهر لرك اطرافده
دیوارلری بیغدی قاجانلری ده داغرده ،
دره لرده شدله تعقیب ابتدی . نهایت ایچلر نه
صاغ قالان وسلاحلرینی راقان آلتی بك
قادر بی اسیر آلدی ، آذربایجه کوندردی .
وزمانده قوموق قرالی و اتانی و (قالی نه
شوب) (نوشوب اولان) (نوشوب) [۱۱]

[۱۰] (قالی نه شوب) ن اوغلی
بیل تیشرك قوموق قرالی اولدی
(مایور و جلد ۲ ص ۶۳۵ حاشیه ۱۰) ده
مصر حدر . صریح بایلر اولان (کادو و
اور) عنوان تاریخ ، مایور و بیانی
باخذ انخدا ایشر اولدی حالده بصر احق
تورده . ش اوله حوکه (کلی نه شوب) ی
تیرخو قرالی ظن اتمشدر . کرک دایکی
امم . دیر اسلرده کی (نه شوب) لاحضامی
(برو نو و) نده کی فاك آشیانه توره
معبود (نه شوب ، نه سولاس ، نیر و ،
نه شوب) نك امی درک هیلر لرك بر
میویدی . (جلد ۲ ص ۶۴۴ حاشیه ۱۰)
بونن آلا بورزک قوموق حکمدار لری ،
وباک بوبوک آد لری ده ، آذربایلی کی ،
تندی اولر نه مشهور هیلر لرك آلتی لطق
ایلیویدلری .

قازیلری ، چوچلری ، خزمالری ،
مبودلری . قوفلات پاله آسارک الله اسیر
هوشدی . آرتق قوموقلر باشلر قازیلر ،
یادجه لاندیلر هر قباله بر طرفه داغیادی قوموقلر
موشقورلردن آریلان بر قسمی ده لک و نه طریفه
(شیریشا) [۱۲] قلمی یانده اورمانلر
صارپ تیر لرك تشکیل اشکلی طبی
ستمر لیر یسینه انجا ابتدی ، دیگر قسمی ده
(شادی نه شوب) [۱۳] آلتی بر دیك
قوموقلری الله اولار قی یادی داغ
خوعلری قباله چکمه ندی . قوموقلر کاسل
فیم کیمی متفق لریه بر اکنده عرب و قازاچه
داغک مداحیه صالح لرینه چکملوب بیکدن
وضع آلمشاردی . قورخیلرده بوسیده
قوموقلر ک امدادینه کلشیدی . (قوفلات
[۲] شیریشا ، بطمان صونی
حوضه نده ، سیلوار ایله آق داغ آراسنده کی
حوالیده کور قریلور که جوالق ده (لیجه) ن
بانقا بوله مهم ریر کور لور . (لیجه)
کلمسی احتمال تلفظ غلطی اولار قی باشند
(شین) حرفک اسقاطدن سوکرا قالان
(ریشا) جزئیک بحرف برشکی در م
ورادن یادی داغ کچیش ده بون آکبر بور
[۱۳] شادی نه شوب (خاطوشارو) بلی
بر بیک و غای درک قالی نه شوب قالی نه شوب
قراتی اولق وارده خاطر در

(شادی توشوب) ك چىقى كورۇپ ايدىنىز
 قلا. خاقى ، مېغولرىك پوتلىنى آاوب ،
 قەمە غەپىدەكى ، ساق ، جالغە داغىلدېلر .
 مەراى خاقى الله يالكر قالان (شەئى تەشوب) ،
 بەش قانىز باشدە كورولدىكى كى ،
 خەزىنە سەندە مەلەرتەن ئېرىلەمدى ، نېمەنى
 فدا ايدى . قوللار پال آساردك اقاغەنە
 كوردە ، ائىر طورى قازىلادى ، حضورئە
 دىز چو كى ، بالواردى ، آوغرلارنى
 وەللەكك ارىكارىنى زەن دېردى ، سوكر
 آلتونلارنى ، باقىرلارنى ، بوزىكرى كۆلەنى
 وسورولرىك ھېسەندەوردى . دىك وزرىنە
 توقالات پال آسار ، آۇرىە تابع وەمەع قالىق
 شىرطىلە ، پۇسلىكى ھىفاسە ئالىمى ائەندە
 بولوندى ، توقات پال آسار ، شادى تەشوبە
 ائىشال ابدىز دېكرە مەغلەردە . اونك كى اطف وائامە
 نائىل اولدىلار ، دېورسەدە بوسوز قوقلى بر
 آغردىز چىقىمەشە بىكرەمبور .
 وئەمەنى آلدە ايدىن آۇرىە ائىرمامورى
 ورالردە ، باغنى دەھازىدە ، بلاھ ، سوقق ائىستەمەنى .
 آلدەنى غەلەدە مېغولرىك ھەسلەرنى ائىردەندى
 سوكر آشەرقە طرەفى چىكادى ائىندە ،
 بوغەسلانى اوفويانار آرتق قوموقى ائىلى پەمەنى

پال آسار) اولال (شىرپاشا) قەمەنى طرفى
 كىدېلرى تەقىب ائىندە . ورالردە پەندەمەنى
 وەھارە آراپلارنى ائىچىن مائەملەلە بول
 ائىدېردى . قوموقلىك اوزرىنە رەھجوم
 دەھايادى ، كەندى اقاغەنە تورە ، جەلەنى
 قەلجىدېر كېردى . سوكر اوزلىك امدادە
 قوشان قورخىلىك = كىر خولرىك اوزرىنە
 دودى ، اولدىدە نامى سوزدە ، غەنى .
 قوموقى دىلى (دىلى تەشوب) وەھركاك
 دواى مەدەجە قەللات پال آلدەك بائەدە ائىر
 اولارنى كۆدېردى . نەبات قورالە قارىارى
 چوھلارنى ، خەزىلەرى وەمەلەلە بىلكدە
 آۇرىە تەندەردى ،
 توقالات پال آسار دىلەك شەفەندى
 ائىشارى ، تەرىدەز سوكر ائىكرار ھاضىلادى .
 (آئىدا = ديار بىكر) اركىدن دىلەك ،
 صاف سائەلە كېرى وەلەرى دىك تەپەندەكى
 اوزاز خەلەز [۸۴] شاقسە ھجوم ائىدى
 قوموقلىرىك فەلەلمەنى وائامەلە دىلەلەرى
 [۸۵] ورار خەلەس . ويا اور ھالە ،
 اولجى (ارطال) دىشەن ارغى قەمەنى
 ھالەلەلە ور . وەھالە پەلەرى دىكە ، ذوالكەھلە
 ھالى) اولور .

ضروری تمام شایسته که دو با هم حاکم و پادشاه
ایجاد ایدم ، مسامره مکتب سلطانیه
جوداء لوند کوندوز خانلره کجه ازانلره
وربله جگدی . کجه ساعت برده بولور
سلونن ابحری کیردبکم زمان اوزاسی
خجایخنج دولودی : راز بکله رکن
صوگرا برده آچلیدی . محبه ساده ایدی
بر ماسه برده اوزرنده آیدنه دیوارده
بر لوحه آویلمشیدی . زیاد ، عبدالرحمن
بکلر بر منظومه نشاد ایتدیلر و آلفیلا ایتدیلر
متعافاً جبهه موسیقی کوزله احوال ترنم
ایندی هرکس تاریخی کجه مک سروری
ایجاد ایدی . تکرار برده آچلیدی آلب
آرسلان دولی ایفا ایدن عبدالرحمن بک
سولی بر تخت اوزرنده او طولومش وقور
شاهانه نظر لرله اطرافنی تدقیق ایدیوردی
ساغ و سولده امره آماده ایکی عسکر
واردی . راز سوگرا نظام ملک دولو
ایفا ایدن عبدالکریم بک ایچی کیدی
عرض حرمتدن سوگرا قیصرک تیار کردی
اشغال ایتدیکنی سوله دی . اولوغا کادار
حاجم و سالت دوران پاشاه صانکه تغورطن
شدیلره سارسیلاری . غضب ، انفعال ایچ
او نورلی چهره بولوتلاندی .

سایر لر ، ایفط ، خاطر لر ، کادیکی کوی ، وئون
ایل آتوریه نایه کچمش دکلی ایچراطور
ضربه و قانیاری داغری اوزرنده چکبان
منقاری نقیبه حسارت ایدمه منس ، یا کر
قور و فک شال و شرق قونی تحت اطاعت
آملله اکتفا به مجبور اولمشدی . فرائه آرفه
ورن رلر و قانیاری داغری بک ضربه یاره لی
هنوز دشمن انکه موشدی . (۲۵۰ ص
۶۴۵) که و حارتمزک ایچراطورک ، سنه
قوموق ایلده ایلرله مک ایچون نه بک مفاکاته
معرض قادیق ایضاح ایدر .

خالص

— مسامره —

سقاریه مک یل و نومی مناسیله کنجک
درنکی ضیا کوک آلب بک (ملار کرد محاربه)
نامده کی بهمنی تمیل ایدم حکاری ایشتمندک
اوله تاریخی بهمنی تمیل ایدم کو حاکمی
ده قور بوراحه هالدار کندی امکانمیزی
دوتوندکجه اعتراف ایدم : موفقیاتلرند
مترودم . بجم مایه و حاله رغما آلب آرسلانک
نجایقی ، مطلوب ، اسیر قیصرک ذیل اولمش

مصارفی و بردگش سوکرا مینه محافظ
 و بره دك اونف عفو ایدوب مملکتی کوندردی.
 قیصرک خردو خاش اولان غورورنه
 اوکنده آلپ آرسلاک یوکمه لن شفت .
 عدالت شیمه سی هیبزی بروجده
 راقندی اوزمان بوبك آدمك حضورده
 دویولان هیجان قایده دویوبوردی .
 سوکرا کوچوک چانیچی . یکمندی . جلاز
 جوجوق دولتی ایضا این عبدالهادی بك
 تکرار . تکرار حاضرانی کولیدردی
 ورولنده نماینده موفیت قازاندی . نجیب
 برهمنق الهام الان زبیه خانم یله
 رولنده بوبك موفیت کوستردی . بونی
 متعاقب جمه موزقه سی چایبوردی .
 آتق مرشی یتشدی . درفک دهل .
 مفوراعضالریك بورغون-جاریه موفیت برنده
 منولد برهمنق تورلو هله سی هیفک
 چهره لرینی صامشدی . فرج . ابساطله
 نوکسای قاپارپوردی . زه جرووزهل
 ریجه نك آوفودولماز لدقی طسندران
 عترم درنك حقیقه قاشی دودنم درین
 حرمت و شکرانه و راه آرلدم .

طی زحمت

سلطانی ایستدی . خانم سلطان دولتی ایضا
 این زبیه خانم ایجری کیردی . حرمله
 سلطان قارشیلادی . دوشماک ملازکردی
 و اشغال ایندیکنی سوله دی . کندیسنه همان
 هدانه کیمه سی چوجوقلری سرابه رلشدیروب
 قهرمان اوغوزلری کوندرمه سی سوله دی .
 سلطانده قبول ایندی . آراسه کی
 قونوشمالری موفیتله اداره ایلدی . زبیه خانم
 دروحنده کی صحنه اولان بوبك انمدادینی
 آکوستردی . آلپ آرسلان سوک قزادینی
 همذاکره اقلک اوزره فقیه محمدی چاغرتدی .
 اختیار نودانی برچرچیوه ایچنده . دیدارانه
 برتولک و برده کی خشوعه فقیه محمدرولانی
 ایضا این عبدالقادر بك ایجری بیردی .
 آلپ آرسلان حرمله قیام ایندی .
 مولانی بانده اوطورندی . ملازدرده
 دوشماک کیردیکدن بخت ایندی محاربه
 ایدوب اقمه سی حنفده فکرینی استعراج
 ایندی . اوده موقول دلبارله باشه سی
 شجاع ایندی . عبدالقادرک رولی موفیتله
 راه ایندی ایگنجی برده ده ایره صرازیله .
 زبیه آلپ آرسلاک-ضوریه بیغدی پاشاه
 دقا رفق ایله ده لایله ییدی . آیلرندن برچیرلری
 و کیردی . اوکا اولدیک دینار یولد